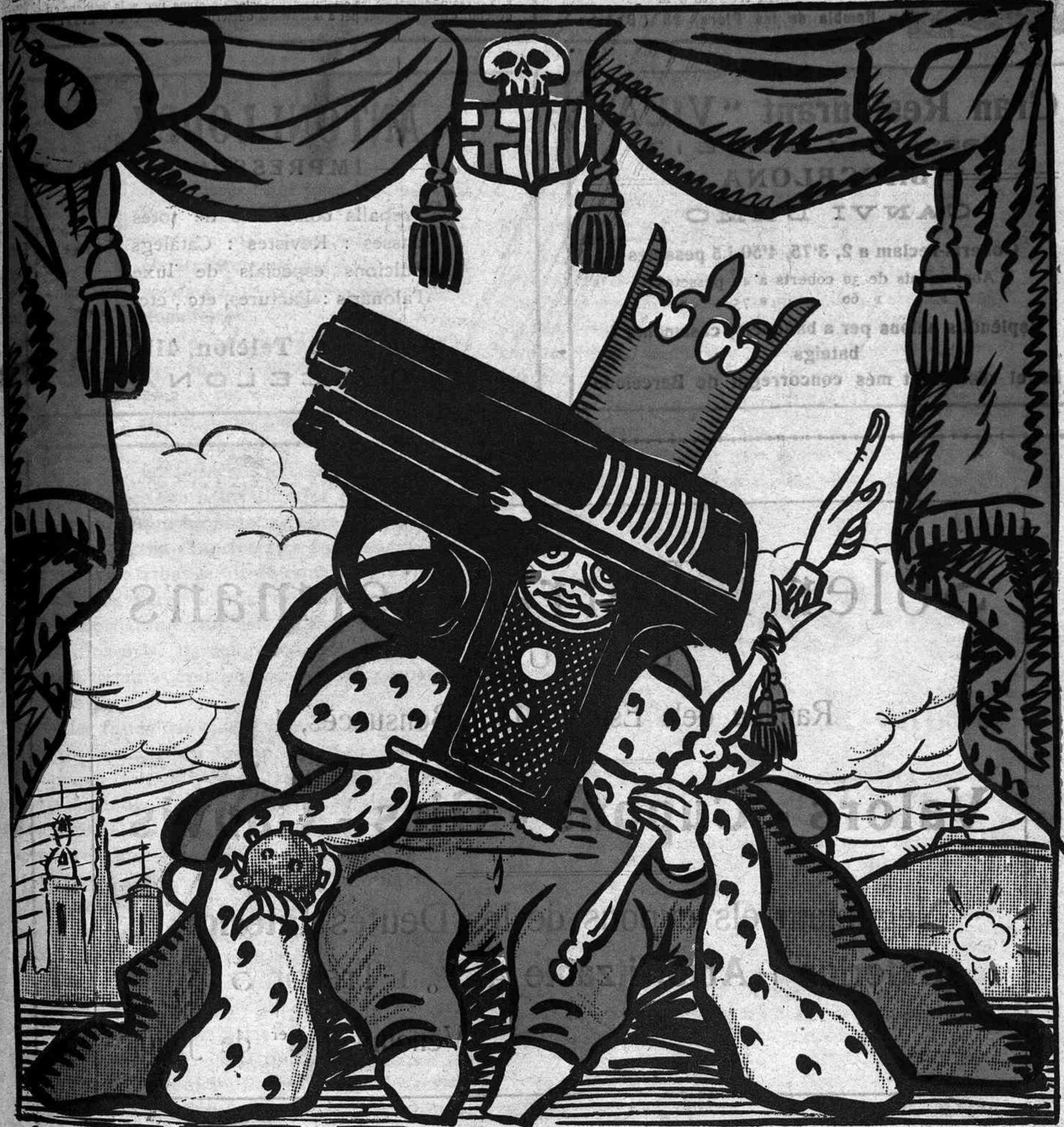

Barcelona 28 de Juny de 1923

La Estrella de la Torratxa

Any XLVI Número 2312 15 cèntims — Atrassats, 30

S. M. LA STAR, MESTRESSA I SENYORA DE BARCELONA

Acaba 'de sortir el catàleg

ESPORTS - SANROMA

Demaneu-lo avui mateix S'envia gratis

A. SANROMA - Balmes, 62 - BARCELONA

(Si desitja s'enviï certificat, enviï 30 cèntims en segells)

—Diògenes amb un llum cercà un home i no el trobà. L'hauria trobat amb la

VULCAN 1/2 WATT

La trobarà a la
Rambla de les Flors, 26 (Botiga)

CASA ESTABLERTA EN 1890

Carme, 51, botiga

AL REGULADOR

Telèfon A 62

BARCELONA

HERNIATS (TRENCATS)

Voleu curar vos les hernies? Voleu evitar el seu desenrotlló? Voleu prevenir-vos dels seus perills? Voleu anar còmodes? Amb els braguers que fabrica l'especialista PERE SIMON obtindreu totes aquestes aventatges.

Hi ha braguers de 5, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 i 50 pessetes un. Faixes higièniques per a evitar l'abort i dilatació del ventre. Braguers per a la curació radical de les criatures. Objectes de goma per a la higiene en general. Cotons i gasses per a la curació de ferides segons el Dr. LISTER

Gran Restaurant "VILA"

Passatge Crèdit, 5 i 7

BARCELONA

CANVI D'AMO

Coberts-reclam a 2, 3'75, 4'50 i 5 pessetes

Abonaments de 30 coberts a 40 pessetes

» 60 » a 75 »

Esplèndits salons per a banquets, casaments i
bateigs

Es el restaurant més concorregut de Barcelona

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Treballs comercials de totes
classes : Revistes : Catàlegs
Edicions especials de luxe
Talonaris : Factures, etc., etc.

Olm, 8 : Telèfon 4115

BARCELONA

Soler i Torra Germans

BANQUERS

Rambla dels Estudis, 13 i Bonsuccès, 1

Valors - Cupons - Girs - Canvis

Negociem els cupons de les Deutes Interior,
Exterior i Amortitzable 4 % i Tresor 5 %.

Venciment 1.er de Juliol

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

FESTES MIG TRISTES

Ahir va ésser Sant Joan i demà serà Sant Pere. Segueix la vaga, segueixen els atemptats, segueixen els atracaments, però són com un *sandwich* de tristesa entremig de dues festes.

Lo que sobra i ha sobrat sempre an el barceloní és la seva capacitat recreativa. De penes ja en patim, i masses; de dol ja en tenim, i ens en sobra; d'engúnies ja en passem i excessives, però penes, dols i engúnies són neutralitzades per la nostra sang mediterrània, que ha posat sempre al costat dels cementiris una taverna. Tan forta és aquesta sang mediterrània que va arribar la nit de Sant Joan i tots els esperits malignes varen acordar espontàniament una treva, com l'acordaran en aquesta vigília de Sant Pere. Ni sang ni robatoris. Barcelona, en les nits de revetlla, sembla la ciutat epicúrea sense altra preocupació que l'esbarjo.

I és que les festes han tingut sempre un poder que no han tingut ni doctrines de pau, ni sentiments d'ordre, ni les apel·lacions a la ciutat. Quan la setmana tràgica, els incendis i els trets de tota la setmana se deturaren amb el diumenge. Quan la vaga general de 1917, que va escaure per la Mare de Déu d'agost, un amic nostre assegurava, vist que la vaga no havia estat lo revolucionària que's creia, que seria la Verge Roja. I com el diumenge de 1909, la festa de 1917 va ésser una festa alegre, que celebraren tots els vaguistes i tots els revolucionaris. Arribades aquelles jornades del Plebiscit de Catalunya, pel desembre de 1918, en lloc de l'alçament va arribar el Nadal, i els parlamentaris imposaren l'armistici del gall, perquè no volien pertorbar la tradició. Després, en ple terrorisme, tota festa ha estat respectada, fos Carnestoltes, Pasqua o Sant Joan.

Estem segurs de que si fullegessim els vells diaris

del segle XIX, hi trobaríem una confirmació de la teoria de la festa, neutralitzant les turbulències barcelonines. Hi trobaríem bullangues i més bullangues, èpoques de terror semblants a l'actual, vagues generals, i sempre la festa actuaria com a sedant. Els nostres avis que's passaven la vida fent barricades, les deixarien el diumenge per a mudar-se, anar al cafè i sortir amb la dona, i aquell famós batalló de la brusa, que sempre tocava a generala, celebraria les festes, bevent, ballant i festejant, sospenent la política com sospenia el treball.

En Maragall, quan el terror de les bombes, deia que teníem d'anar a les festes amb el cor esforçat com a la guerra. Aquelles eren altres festes, i les actuals, en lloc d'atiar la guerra l'amanseixen. Abans hauríem dit: Avui és Sant Joan o avui és Sant Pere i passarà alguna cosa. Ara no; diem que no passarà res perquè és Sant Joan o Sant Pere. I és que la festa ha vençut al terror. El Mediterrani, tan clar, tan blau, tan optimista, ha conseguit triomfar, al menys durant un dia, damunt els instints boirosos.

Es l'única autoritat que'ns resta: l'autoritat de la festa. Sant Joan és general, San Pere governador. I la monarquia del diumenge no té republicans.

PARADOX

Notes d'una nit de verbena

En nits com aquesta, un no es pot quedar a casa. El que en una nit com aquesta es queda a casa i no surt a fer el ximble pels carrers és mal mirat dels veïns del davant, dels del costat, dels de sobre, dels de sota i dels altres. Un agafa fama d'home misteriós. I tenir un home misteriós al barri és com tenir-hi el còlera. I un es quedaria a casa tranquilament, a sentir el gramòfon i beure aiguardent, però pel veïnat se sacrifica i surt. I corre tota la nit amunt i avall. I sua, i es mareja, i s'ompla de pols, i si va amb dones es baralla a cada moment, i si no hi va també. Barallar-se és un dels números obligats en els programes de les nits de verbena.

Tota la ciutat fa olor de fum, de brutícia cremada, de coca ensucrada, de pòlvora, d'aiguardent, de suor...

Aquella gent, per a celebrar la nit més lírica de

l'any se'n han anat a la vora del mar, fosc i brut d'escombraries, s'han ajassat a la sorra i, com lo que eren, com unes bèsties, s'han posat a cantar una cançó bèstia.

Quan s'han cansat de divertir-se se'n han tornat a casa, bruts i cansats.

El parc d'atraccions amb les seves muntanyes russes, la platatorma mòbil, la pista de patins, el «carroussel», el pim-pam-pum i el metall estrident de pitus, campanes i xarangues, semblava una immensa ferreteria.

Els balls de carrer de la nit de Sant Joan són més balls de carrer que mai. Ho són tant, que els homes fins ballen en mànegues de camisa. Si s'atrevisin ballarien, tan sols, amb una fulla de parra.

Aquella dona celebrava la verbena a casa seva, amb uns quants amics i unes quantes amigues, substituint les flors del seu saló per una multitud d'aufàbregues perfumades... Però seguia essent fidel al xampany, que, fet i fet, és més agradable que l'anissat de les tavernes.

Aquell home que estimava el paisatge tenia al balcó un grill, una clavellina i una mata d'aufàbrega. Es treia un balanci al balcó, fumava uns quants cigarrs, veia passar la gent que reia i cantava, i així passava la nit de verbena.

Els manubris i els fanalets de papers pintats de la nit de Sant Joan, més que els focs i els manubris, són els que fan d'aquesta nit, precisament, la nit de Sant Joan.

L'auja d'aquesta nit surt per damunt del mar amb el rostre pàl·lid, cansat i ullerós.

LLUIS CAPDEVILA

Regalims

Mestre.—Quin és el poble carcanyol on s'hi gasta molta guasa i s'hi dorm de panxa al sol entre olés i tuf de bassa?

Alumne.—Es el brau poble.....

Mestre.—I el que viu per treballà pel bé agè, no de sa terra i li fan sempre la guerra perquè el volen ensorrà?

Alumne.—Es el poble.....

Mestre.—Per què un poble és infelicitat i no es veu atès en res i per què el tenen oprés?

Alumne.—Per menjar-se-li el panís.

ANGELESKO

Per educació

Hem arribat a dies tan paorosos que al fer anar a la minyona a cà'l adroguer, li preguem que's faci acompanyar. Cent pessetes necessiten un guàrdia, cinc centes dos, de mil per amunt, una escolta. Les caixes de cabals deuen semblar capses de sorpresa, que s'obren i surt un guàrdia.

Els atracats amaguen el nom, en lloc de donar la cara, com varen donar els diners, i cridar i demanar una autoritat i una vigilància i una reacció de la ciutat.

Nosaltres tenim un amic atracat, i ens sosté que l'anònim és una qüestió de bon gust. Però an ell es comprèn, perquè ell és aquell a qui varen atracar en el Paral·lel, deixant-li cinc duros per a pagar el cotxe.

El nostre amic, amés d'ésser un elegant, té una educació extraordinària que observa en totes ocasions, fins en les més difícils. Al veure que s'aproximaven els atracadors, en lloc de cridar o de defensar-se, els hi va preguntar, amablement, que volien. Els diners, naturalment. I quan, ja en possessió dels diners, marxaren, el nostre amic, els va saludar:

—Bona nit, senyors.

El nostre amic fa recordar an aquell malaguanyat Eduard Calvet, tan polític i tan optimista... Per això lo que contem és rigurosament històric. I quan els atracadors sentiren aquell adéu inesperat, és quan li donaren els cinc duros per a que pogués pagar el cotxe.

Educació per educació. Igual que a Sierra Morena.

Governadors

En Barber encara no té successor. Quan el senyor Barber arribà a Madrid un amic nostre el va saludar:

—I què? Quan torna a Barcelona?

—Mail! Allò no és viure. En onze dies he treballat vint hores seguides i no m'he pogut canviar la camisa.

El nostre amic, naturalment, li retregué la cançó del treball que creix amb la responsabilitat, però el senyor Barber el va interrompre:

—Es que el treball era lo de menys; és que a Barcelona tothom es quadra davant el governador. Es quadren els patrons, es quadren els obrers, es quadren els polítics, tot Déu es quadra.

Ara veurem quants dies estarà sense mudar-se la camisa el governador que ens enviïn

Sant Perel Noble Sant Perel Obre'ns la porta del Cel ben aviat. No ens deixis a la babalà, no ens deixis a la bona de Déu, perquè aquí a la terra no hi ha Déu que hi valgui.

Els llamps que cauen del cel no ens espanten, no; però els llamps de la terra no hi ha Déu que els aguantin. Els del cel baixen a la terra, però els de la terra fan pujar al cel.

POTI-POTI

Flamenqueria

Nosaltres dèiem l'altre dia que erem la gent més flamenca d'Espanya. I, entre altres, citavem el cas d'En «Xenius» fent-se retratar amb el «Gallo». Lo que no dèiem és que som flamencs malgrat nosaltres mateixos. En som, però no entenem als nostres ídols.

No entenem a En «Xenius»—no l'enteniem abans en català ni ara en castellà l'enteniem—com no entenem al «Gallo». Però això potser és que no els volem entendre, que no volem entendre que l'un fa broma amb la literatura i l'altre amb la *muleta*.

El diumenge passat erem a la Monumental. Torejava el «Gallo». Nosaltres miravem a les altres localitats per a veure si descobríem a En «Xenius». Però no el vàrem veure enlloc. Haurem de dir que el «Gallo» toreja de broma? No ho haurem de dir, perquè ja és de suposar. La seva feina ens va semblar tan graciosa i deliciosament complicada com un Glosari d'En «Xenius». Però, precisament per això, vàrem aplaudir.

Les Hurdes

L'altre dia els habitants de Les Hurdes van baixar, com una horda famèlica, tristíssima i miserable, a Plassència, van assaltar la plaça de toros i, a unglades i a mossegades, se'n van endur a les seves coves la carn dels cavalls sacrificats.

Sembla mentida que sigui possible, en un país que es creu civilitzat, semblant vergonya! Sembla mentida que després d'una excursió elegant, i després d'haver remeiàt la misèria d'aquella pobra gent amb un grapat de pessetes, se'ls hagi oblidat així!

Un xic de misericòrdia, senyors!

El pintor que no sap patinar

Aquest pintor és un noi ros i elegant, i un xic carallot, que un confondria, si ell no confessés el seu art a cada moment, amb un «corrido» vulgar. Aquest pintor disfressa el seu desconeixement del dibuix i del color dedicant-se a un gènere insegur i primitiu que aquí passa per «gènere savi». Però estem segurs de que aquest pintor no sap dibuixar una «acadèmia» ni resoldre un retrat. Aquest pintor és molt conegut a l'Ateneu i en dos o tres llocs més de saviesa a preu fixo. Aquest pintor freqüenta l'«Excelsior» i altres cabarets perquè es creu que això fa mondà i, sobre tot,

MODES

Trajo d'última moda per a sortir a pendre la fresca pels carrers de Barcelona.

viu. I fins patina, aquest pintor. Patina al «Palau del gel». Però cau, cau a cada moment. Ell diu que no parerà fins que aprengui a patinar bé.

No li seria millor apendre a pintar?...

Medalla d'horror

CREU

Dissabte a la tarda s'efectuà l'enterrament d'En Joaquim Albiñana Folch, mort a conseqüència de les ferides que sofrí en la covarda agressió de que feu víctima.

La presidència oficial del dol estava formada per l'alcalde, el president de la Diputació, el general Mercader en representació del Capità general, el comandant general de sometents, el quefe de Marina senyor Bullón i el germà del prior de Montserrat.

Després de la família seguia l'Ajuntament en incorporació, amb els senyors Maynés, Plaja, Blajot, Massot i la majoria dels regidors regionalistes i jaumins.

L'acompanyament era numerós, figurant-hi nutrides representacions de les entitats econòmiques i patronals i el sometent.

Fou una veritable manifestació de dol i de protesta contra la salvatgeria imperant.

C A R A

Copiem d'un rotatiu endolat:

«La cena organizada el sábado por la noche para celebrar la inauguración de la terraza del «Círculo Ecuéstre», resultó muy animada, figurando entre los comensales gran número de señoras distinguidas, tocadas casi todas con la típica mantilla.

Entre los caballeros figuraban el Capitán general señor marqués de Estella, el alcalde señor marqués de Alella y otras personalidades pertenecientes a entidades económicas y patronales y al somatén.

A media noche se dió por terminada la fiesta, trasladándose la gente a las principales verbenas anunciadas para aquel día fausto para unos y alegre para otros.»

Des de Itàlia

ELS VINS MEDICINALS DE FRASCATI

Frascati és una regió on l'aigua serveix per a fer vi, i on al vi no hi tiren aigua.

Totes les forces vives de la regió, així que el cep comença a treure pàmpols, i després raïms verds i després madurs, es dediquen i treballen a treure un suc que després és vi, un vi autènticament vi.

El vi de Frascati és fresc, és sanítós, és de color d'or, es beu sense set, sense gana, alegre al trist, consola al malalt, reventa i atura la neurastènia, fa dormir quan un no té son, desvetlla als que han de treballar, enganduleix als massa actius, esperona als massa mandrosos, i, sobretot, és medicinal. No sempre havia d'ésser l'aigua la que en fos de medicinal.

A Frascati hi ha la Plaça de Romà, que és a on vénen a pendre el vi els que es mediquen les malalties amb terapèutica diguem-ne vinícola. Voltada de bars i de cantines on vénen a parar les fonts, i qui diu les fonts diu les ampolles d'aquest suc que fa tants miracles; a la caiguda del capvespre van arribant cotxes i autos de tota Itàlia i de fora de Itàlia,

que vénen a fer la cura, la cura de vi medicinal. Es van assentant a les taules, prenen la toma, la passen, van prenent les altres tomas, segons sia el tractament an el que han de disciplinar-se, alguns la dormen i altres la caminen (com se fa amb l'aigua de Vichy) i un cop han pres els seus mitjos litres, i que sempre tenen d'ésser sanassos, com tota curació mèdica, s'entornen per on han vingut, amb més alegria que abans, amb els colors molt més sanitosos.

El vi de Frascati és de dos menes: *pastoso* i *achuto*, o sia dolç i sec. El dolç està recomanat per als que pateixen de neurastènia, de fluixetat, de mal de cor, de mal de cap i de mals de cap; i l'*achuto* per als biliosos, per als gotosos i per als mandrosos, és a dir, per als que tenen mandra, ja sia en les funcions gàstriques o en les funcions locomotives. Aquest vi meravellós té la virtut extraordinària que, prenent-lo amb perseverància, fa dormir als que no tenen son, i fa dormir més an els que ja en tenien.

Ja era hora de que hi hagués un vi que fes la competència a l'aigua, aquest element de les granotes, perquè les aigües medicinals després de no curar a ningú i d'ésser fetes a les farmàcies, s'havien posat amb uns preus que només els rics en podien pendre i donar-se el luxe d'estar malalt, i anar a l'establiment de moda, perquè amb l'excusa de les tals aigües poguessin *colocar* a les noies, i això és perquè els taverners no han tingut la tàctica i la pràctica de fer-se firmar un anàlisi d'algun metge d'anomenada, que dongui confiança als que beuen aquest delectós suc dels pàmpols, que sinó, ai pobres terminals i sulfuroses i bicarbonatades!

El de Frascati, a més d'ésser bo i poguer-ne beure un vaset cada tres hores un infant que sia ben educat, com havem dit al començament, ha fet miracles extraordinaris. Home que tenia més gana que menjar, li ha tret als pocs dies; home que en tenia poca, li ha sostinguda dos o tres anys; gent que's creien estar malalt, s'han adonat de que no ho estaven i, sobre-

tot, més que res, ha donat alegria a molts tristos; ha fet enraonar a subjectes que semblaven muts de naixement; ha posat el bastó a les mans de marits que eren tan calçasses que la dona els plantofejava; ha fet cantar a tenors sense veu; ha fet tenir fills a molts que no en tenien, i, més que res, avui en dia que tothom està tarat d'aquesta tristor que no sé on ens porta, dóna optimisme al cor i al cervell, i un suc que logri tot això, creiem que se l'hauria de declarar d'utilitat de salut pública.

Frascati, pots estar joiosa d'estar voltada d'unes vines que en fan un lloc de peregrinatge dels que no s'han tornat masells.

Si els poca-soltes d'Amèrica vinguessin aquí amb la «ley seca», o se'ls hauria de fer beure vulgues que no o apedregar-los, perquè si logressin la seva, Frascati es borraria del mapa.

XARAU

[ROMEA

Carles Arniches és un dels autors castellans que més ens agrada, però ens agrada aquell autor del sainet, del petit sainet. Quan veiem una d'aquestes darreres produccions de l'autor de *La noche de Reyes* sentim no trobar-hi la frescor que tenien aquestes obretes plenes d'una gràcia difícil d'igualar.

La tragedia de Marichu no és una comèdia de l'Arniches, és una obra per a la Bàrcena. L'assumpte no és nou, i encara que no deixa d'interessar, li manca espontaneïtat, aquella espontaneïtat tan Arniches.

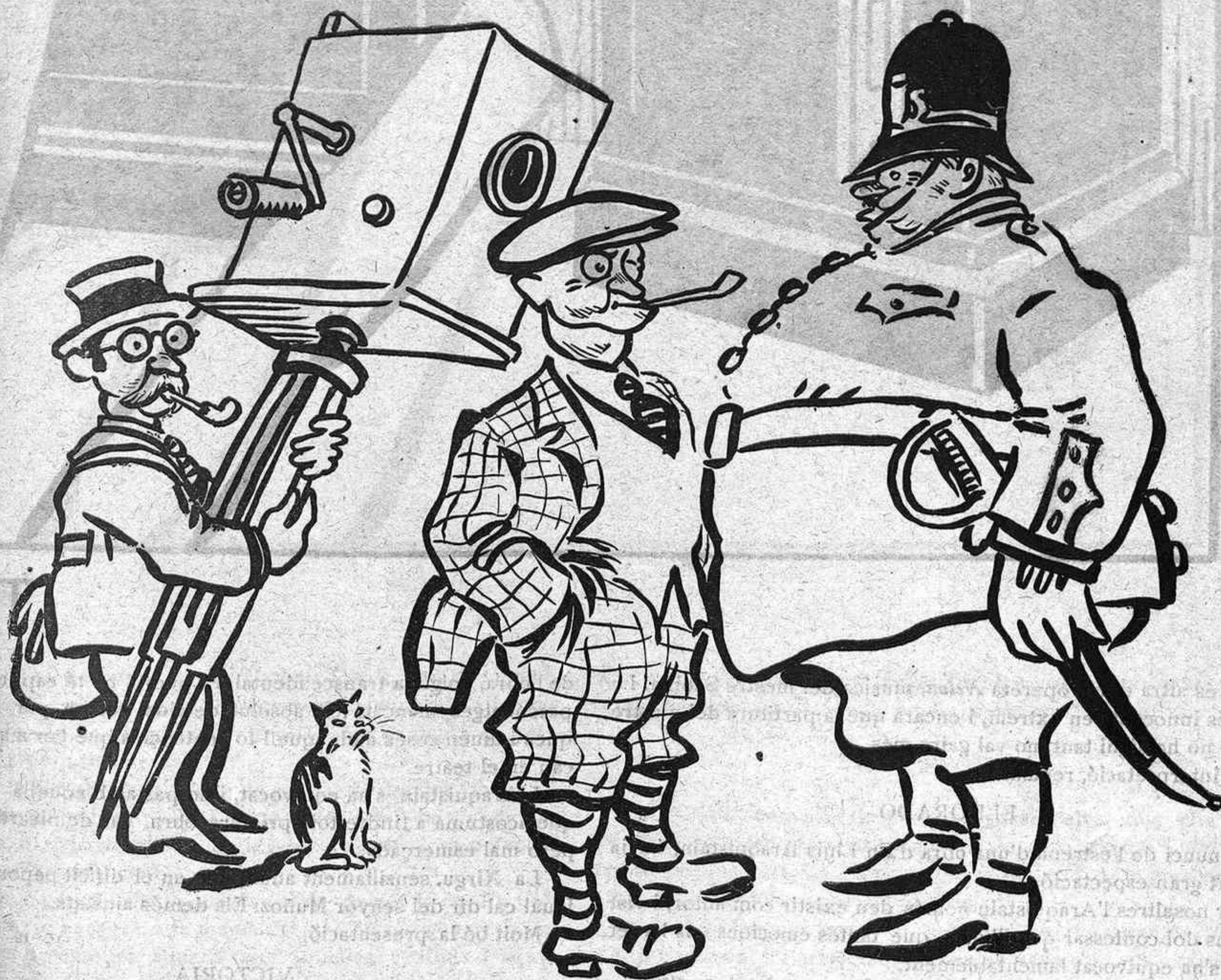
Malgrat això, el talent excepcional de la Bàrcena ho salva tot, admirablement secundada per la Santolaria, la Leal i En Collado.

TÍVOLI

Fa un quant temps que els autors que estrenen an aquesta casa cedeixen la seva personalitat an els dos «asos» Lloret i Vendrell, i això fa que hom no senti una obra més o menys musical sinó un concert i devegades un desconcert.

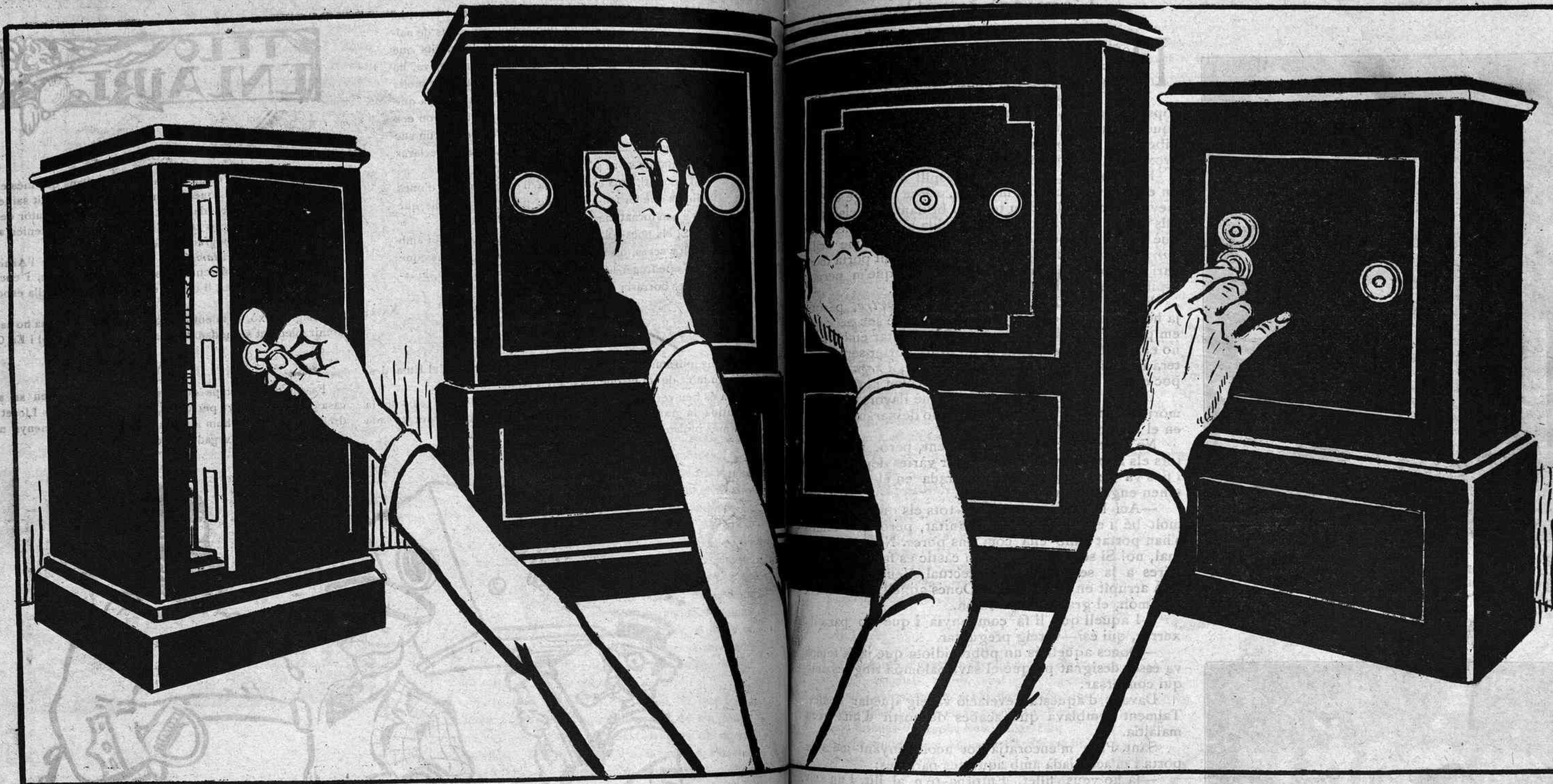
Segons murmura la premsa, això de les erupcions del Etna desdiu molt de tot el que en realitat passa.

Ja és ben veritat allò de que els diaris són el portaveus de la mentida, la gran deesa moderna, l'ídol cada dia més venerat i cada dia més indispensable per a viure com un civilitzat.

—Señor guardia, ¿podríamos averiguar dónde será hoy el atentado? Tenemos que impresionar una película, ¿sabe?..

Tancar caixes

No és altra cosa l'opereta *Nelva*, música del mestre Sabina. La lletra és innocent en extrem, i encara que la partitura del mestre Sabina no ho sigui tant, no val gaire més.

La interpretació, regular.

ELDORADO

L'anunci de l'estrena d'una obra d'En Lluís Araquistain, havia produït gran espectació.

Per nosaltres l'Araquistain només deu existir com autor, i vist així ens dol confessar que l'home que tantes emocions ens ha fet sentir s'ha equivocat lamentablement.

Remedios heroicos, no és altra cosa que *Espectres* de l'Ibsen, vista l'obra ibseniana a través d'un vidre entelat en excès. L'acció

de l'obra, volguda transcendental, és pueril, no té cap interès. Els personatges, mancats en absolut de vida, xerren per les butxaques i diuen coses amb aquell to sentencios que tan malament escau en el teatre.

L'Araquistain s'ha equivocat, i no pas amb aquella ingenuïtat que acostuma a tindre tota primera obra, car de picardia n'hi ha, però mal esmerçada.

La Xirgu, senzillament admirable en el difícil paper de mare. Igual cal dir del senyor Muñoz. Els demés ajustats.

Molt bé la presentació.

VICTORIA

La noche azul és l'última opereta estrenada an aquest teatre

Naturalment, l'ha traduït el senyor Casimir Giralt, i ho ha fet amb molta discreció, amb tanta que el llibre resulta superior a la música. La música de *La noche azul* no té cap valor: és pobra de melodies i pobra de instrumentació.

La senyora Zuffoli, insuperable de gràcia, de domini de les situacions, cantant, ballant, parlant. Poques vegades hem vist defensar una obra, i fer-la triomfar, com la senyora Zuffoli va defensar i fer triomfar *La noche azul*.

D'En Peña podem dir lo mateix. Dels demés ja no. En Cid, és sempre un xic exagerat i fa massa drama. En un gènere frívol com l'opereta desentonen aquells crits, aquelles actituds i aquella desesperació. Digui, doncs, senyor Cid, que si a un music qualsevol, En Morera per exemple, que és un gran music, se li

ocorregués posar música al *Felipe Derblay*, vostè ja no sabria que fer-hi si es gasta les facultats en *La noche azul*?

BARCELONA

La Maria Conesa s'ha despedit d'aquest teatre, que ella, pel gentil miracle de la seva presència, de la seva gràcia i del seu art, ha vist ple cada dia. Aquesta llarga actuació de la gran artista li ha servit per a fer-se el públic seu.

No cal dir, perquè ja és de suposar, que nosaltres la volem veure novament a Barcelona per a aplaudir-la com ella es mereix molt calurosament.

Dimarts degué debutar *La Goya*.

L'amic Sant Pere

EULALIA MUNTAL I BLANC
reina dels Jocs Florals de l'Havana

La Cort d'amor

Potser aquest sant és l'únic que no ha sigut mai víctima de les meves influències de *boquerón* negaire; potser és l'únic, també, que m'ha alenat a engegar embusteries monumentals i molts cops ha llimat el meu caràcter al sentir soroll de claus; aquest soroll que deuen odiar tots els aimants de la llibertat i que només és digne d'un escarceller, d'una proxeneta o d'un usurer.

La seva closca pelada és l'espill de la meua vida, un espill ovalat com el meu cor, sense miratge com la meua ànima, pelat com tot jo i brillant com els meus ulls després d'una posta. No espilla a ningú més perquè ningú més pot tenir la pretensió de dir que brilla *por su ausencia* tantes vegades com jo, ni porta mercuri apropòsit que'm fa fosforescent i que'm permet espillar-me amb la seva clepsa venerada.

El meu Sant Pere no el considero *martre*, perquè ja ho soc jo; no el vull *pescador*, perquè soc peix que em porto l'oli, encara que sigui oli d'untar embarrats; no el tolero *porter*, perquè no hi ha porter sense portera i no hi ha portera sense morrades, i *regalat* tampoc el vull perquè a mí tampoc me volen ni regalat.

Demés, si el considero, és perquè llavors que volia morir-me tingué la deferència de no deixar-me quedar en el recinte celestial.

No va rebre'm del tot malament, però. Va fer-me tots els honors, va fer-me seguir vàries dependències i fins va permetre la meua entrada en el parc on hi tenen engabiats a tots els savis.

—Ací hi veuràs—me deia—tots els que han escrit molt bé i en profit de la humanitat, però que també s'han portat amb ella com uns porcs. No se'ls fa cap mal, no! Si se'ls imposa algú càstic es fa sempre amb mires a la seva valor intel·lectual. Veus aquell que està arrupit en aquell recó? Doncs aquell és el mateix Salomón, el gran savi Salomón.

—I aquell que li fa companyia i que no para de xerrar, qui és?—vareig preguntar.

—Doncs aquell és un pobre idiota que ja fa temps va ésser designat perquè el savi Salomón tingués amb qui conversar.

Davant d'aquesta revelació vareig quedar desfet. Talment semblava que acabés de sortir d'una greu malaltia.

Sant Pere m'encoratjà tot acompanyant-me a la porta i m'acomiadà amb aquestes paraules:

—Ja ho veus, fillet. Entorna-te'n al llit, i un cop refet, acaba de complir la teva missió. Ja prepararem un bon bany de most per quan tornis. A reveure!

FERRAN D'EGARA

ELS DEPORTS

FUTBOL

Barcelona-Centre d'Esports.—Ja tornem a ésser al pla de l'Os, però aquest cop sense aigua com el dia de la victòria dels sabadellencs. Encara els quedaven ressavis d'aquell dia, i el braó que posaven a la primera part es veia que estaven disposats a que la

Idil·li

primera victòria no fos passada per aigua a pesar de no haver-hi fangueix ni xim xim.

En Grau xuta de cantó i traspasa la boca del Barcelona.

La píldora fa efecte, i els ex-campions s'animen i juguen bonic. Per mitjà d'una rasa En Martí, no volent deutes amb gent de fora, els torna l'ultratge que els havien interit. En Gracia, amb aquella tímida gràcia tan seva, agafa la pilota amb el cap, sorteja els defenses, i sempre amb el cap, l'engega cap a la xarxa.

A la segona part hi ha desconcert. En Grau tira un penal contra el Barcelona, però el pal no deixa entrar la pilota.

El tercer l'entra En Martí fent una estrambòtica voltereta,

No hi ha dret a dir que els de Sabadell tenen mala pell.

Español-Europa.—Un banau escriptor gabaitx va dir que l'Europa acabava als Pirineus. Doncs perquè els europeus volen fer la guitza als espanyols? Per a res; per a entretenir-se jugant sense treure'n profit. Això seria passador si el partit s'hagués celebrat amb mires a la taquilla, però havent-hi com hi havia el trofeu de les onze copetes d'argent, no devien acabar amb un empat. No soc supersticiós, però això és obra de malefici. Ni el tretze és bo, ni l'onze tampoc. Cal arribar a la dotzena si no volen que surti cap Judes ofés.

El martre de la jornada fou En Zamora. No el deixaven mai en pau. Quin bat-i-bull! Entraren un gol i encara és l'hora de saber qui és l'amo del peu que'l tirà.

Avenç-Martinenc.—L'Avenç avença com els crancs. En aquest partit hi anava l'honor de la barriada. El resultat de 1 a 0 vol dir que tots dos jugaren amb fe i entusiasme. El públic molt bon noi, molt diferent del públic que anava als toros per a cridar i que ara va al futbol per a cridar.

EXCURSIONISME

En Cèssar August Torres, l'ànima, el cor i el nirvi de l'excursionisme català, jau convertit al no res. Queda la seva obra, el seu exemple, i jo, l'home que ric perquè no soc ric, quedo pensatiu un moment i exclamo: Malaguanyat!

BOXA

Després d'una bona temporada de no veure combats sèrios, ens vé el gran Pouli i n'organitza un per al dia 7 de juliol, en el qual hi sonen els noms de Alfs-Pereira, Gironés-Vallespín, Ruiz, Villar, Blin.

Ja veureu com aquest istiu encara hi hauran mastegots!

REFLI I

En Josep M.ª Marqués que és un artista de grapa, té exposat a Cà'n Parés, un retrat del Marqués de Foronda.

Hom no sap que admirar més en aquesta pintura plena de coloraines, si el posat del model o la traça del pintor que l'ha mapat *vivito i coleando* amb tots els seus atributs.

Pintant-lo digué l'artista:

—Vull que es vegi, que si ell és el Marqués de Foronda, jo soc Marqués del pinzell.

Al tennis gaudidor

juguen donzelles;

la que juga millor
no és pas entre elles.

Entre flors està,

lassa i contenta;

raqueta a una mà

i amb l'altra es venta.

Assegut al seu costat

veig sa cara enriolada,

i la tendra pubertat

que ja mostra m'estimada.

Parlo baix i amb devoció

mentre escolta embadalida,

li retrec aquell petó

que la feu tan ressentida.

I la guaito jo encisat;

desitjant altra vegada

que aquell llavi retallat

me donés nova besada.

MANUEL MAINOU

DIADA DE SANT PERE

—Digui al seu amo que sobre tot no torni a baixar,
que això de la terra està més malament que mall

Coses del dia

Allò de les diligències, dels bandolers, dels assalts entremig d'espadats i cingleres, sense altra companyia que la por i la solitud, ve a ésser com una mena de conte de la vora del foc.

La civilització és més exigent i més digna. Tenim de tota mena d'herois més herois que els *niños* de Ecija, que Serrallonga i que el mateix Bonnot.

Deixem el passat que fa tuf de ranci i anem a esbargir les manies de persecució amparats pel batibull de la ciutat esporuguida.

El cavall ja frisa; el cotxer somriu i l'home confiat i tran-

quil entremig de dues dones que li serveixen de muralla protectora, fuma repapat.

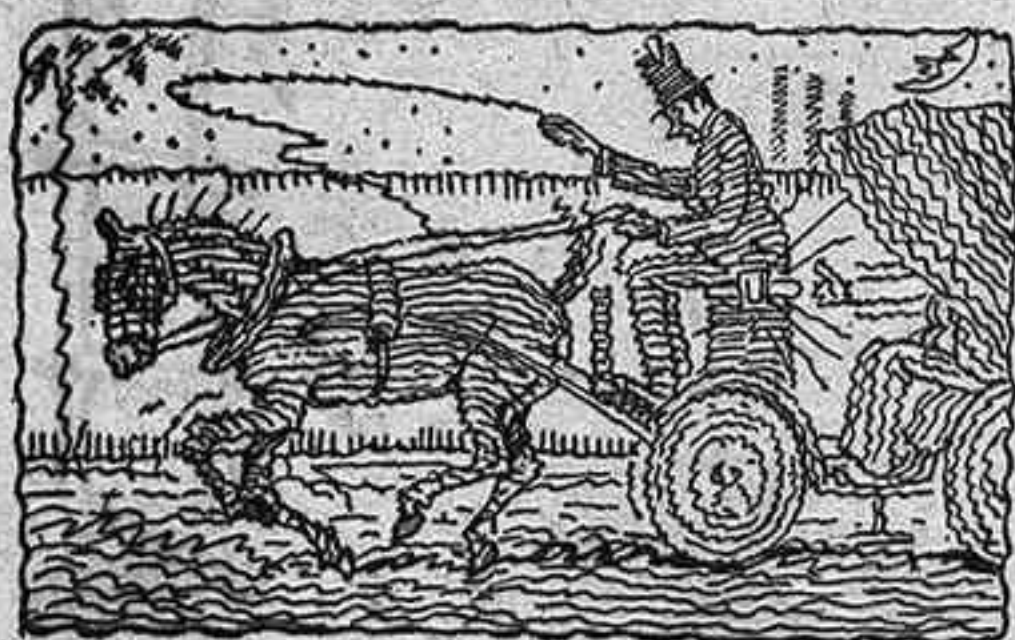
El cotxe llisca pels carrers plens de llum, plens de gent i plens d'hipocresia, car el que sembla més tranquil és el que no ho està; el que clama contra els crims, a voltes és el més criminal; el que dona menys propina és perquè fa de barber o de cambrer; el que tem més els lladres, és perquè ell n'és de mena. El cotxer anava rígit, com un Déu de l'Olimpic guiant la carroça del bon viure.

Però el viure eixordador atueix, no convida al esbarjo i, sempre en cerca d'un *remanso de paz*, el trot dels cavalls anà a trencar la quietut dels carrers amples.

Però ja hi som! Ja som a Sierra Morena; la bossa del cavaller és ridícula, però els joiells de les dames són de preu.

Els lladres, però, són equitatius i demostren tenir amor al obrer, car deixen una petita quantitat per a que es pugui pagar a l'*auriga*.

L'home que cercava expansió, suava com un llan-gardaix a pesar d'anar en mànegues de camisa; les dones llagrimegen a pesar d'estar contentes d'haver sigut protagonistes d'una aventura atrevida.

A la cantonada hi ha una comissaria i en ella hi dormen guàrdies; el cotxer tremola, però el reconforta el pensar en que cobrarà, i el cavall reganya les dents.

Els atracadors? Els atracadors s'allunyen tranquilament, com si haguessin fet la cosa més natural del món.

Solitud

Mireu al vell pastor de rostre venerable, qu'entorn de la cabana replega el bestiar. Els esquellins dels bous, amb ritme inimitable amb l'alegre fontana procuren contrastar.

El sol rogent de posta els últims raigs envia i tebis acaronen el cim més enlairat; el cant de les ocelles anuncia fi del dia; ja són tots a la jaça; ja dorm tot el remat.

El bon vellet suspira, pensant en dolça esposa que va desaparèixer baix l'ombra de la mort, i mig plorant contempla de lluny la freda llosa, que guarda les despulles del seu primer amor.

El toc d'una campana que allà ha portat el vent, que vé d'un poble lluny, no tant com l'abandó, fa descobrir sa testa de bells cabells d'argent, i amb veu sortint de l'ànima murmura una oració...

J. COSIALLS I FERRER

Són així

L'altre dia la dona del meu metge entrà en un magatzem de confeccions. Es provà un vestit exquisit, li anava bé i es feu fer dues factures; l'una a nom del metge que pujava cinquanta pessetes i l'altra a nom d'un industrial important dues centes pessetes.

Va a veure l'industrial i aquest li diu que no li agrada el vestit. Ella, sempre complacenta, torna als magatzems i diu: —Aquest vestit que m'agradava tant, no plau al meu amant.

Canvia amb un del mateix preu i passa per la clínica del seu espós per a demanar parer. Al *galeno* tampoc li agrada.

Ella, sempre complacenta, torna cap els magatzems per a canviar-lo. Pel camí troba a la Magdalena i totes dues entren a la sala de confeccions.

—Aquest vestit—diu—que a mi m'agradava tant, plau al meu marit.

Se'n fa ensenyar d'altres i quan anava a decidir-se cregué just consultar a la Magdalena. Ella troba que ha encertat el gust.

El dependent escamat creu convenient preguntar:

—Vol dir que aquest cop encerta?

—Estigui tranquil, jove. Des del moment que aquest vestit plau a la senyoreta Magdalena, és segur que també agradarà al meu amant i al meu marit.

El dependent objectà: —Així la senyoreta coneix bé els gustos d'aquests dos senyors?

—Qui més bé que ella? —afegí la dona del meu metge.—Es la germana del meu amant i l'amant del meu marit.

FERRAN D'EGARA

— Amb aquest cotxe, gairebé li asseguro, senyora, que arribarà sencera a casa.

ENYASARRO

—Veus, noi? El Govern ha perdut el cap.

No tenim dret a queixar-nos si els escriptors espanyols s'aixequen el pedestal a còpia de *fusellar* autors estrangers, des del moment que la literatura és més mal pagada que una portadora de excrements.

França, a pesar del seu conservadurisme que fa ballar la República, designa 116.578 francs anyals per als escriptors.

Cal reconèixer, no obstant, que ací el número de compradors és molt petit i per força els editors fan tirades ridícules al costat de la veïna nació. Aquí es llegeix poc i dolent.

Per activitat *constructiva* la del nostre Ajuntament. Que ho diguin sinó l'*Escola de Musica* que fa trenta anys s'està bastint al carrer de València; les noves aceres de molts carrers, començades fa deu anys; l'urbanització de la Plaça de Catalunya, el monument a Mossèn Cinto, vell i tronat abans d'acabar-se, etc. etc.

Ja és ben cert allò que diu
aquell adagi festiu:
que la casa del Comú
no és de ningú.

El *Baix Empordà* es dol d'haver vist com un cínic que fa d'artista hagi extrafet un quadro d'un original publicat en aquest setmanari l'any 1895.

Remerciem aquest treball del recercador que ens admira i apostrofa l'adulterador del dibuix que representa Catalunya plorant la mort del gran Pitarra.

El mal se'l fa ell mateix, el pinta mones, i no a nosaltres.
Todo sea por la... vanidad.

Ja s'han extingit les fogueres, les fogueres de Sant Joan ciutadà. Aquest any ja se n'havien encès abans de la típica revetlla aprofitant els pilots d'escombraries. Cremaven els microbis i empudegaven els pobres ciutadans.

Les fogueres de ciutat sempre han llençat males olors, car ací no es cremen feixines ni fulleraca, sinó trastots corcats i sabates velles. Es la vetlla apropiada per a treure recones dels pisos i per a cremar papers mullats de moltes consciències passades per aigua.

No esperem res d'aquests debats parlamentaris, i menys en veure com per damunt d'ells la figura de l'Alba—l'alba dels dies núvols,—mostra de nou, i d'esquena a la Catalunya adolorida, la seva rialla de triomfador.

Athis: Està bé, però ja n'hem fet compondre masses de treballs basats amb el tan indicat «demà m'afeitaràs». —Sípia: A nosaltres ens sembla lluç. —Xixa: Ho farem si ell ho vol. —Manela: No sabem que també hi haguessin hòsties vermelles. —Gripau: No sigui tan dolentet Prengui... salmorra. —B. B. B: Bé, bonic i bo. —Magí Fonoll: No ens convé. —Joan Puig: Aprofitem la idea. Té facultats per fer-ho bé, i el seu istil bastant pur necessita més saó, més perfeccionament. Altres, al seu lloc, s'entretindrien copiant, i com que veiem que vostè té consciència artística ens permetem encoratjar-lo. —Manuel Val'depesas: Aquest cop les muses no li han sigut propícies. —E. R.: Mirarem d'aprofitar-ne algun. —Manel Roca Pagés: En les seves poesies només hi manca nirvi. —E. R. Els pensaments, per a fer-los, s'han de pensar molt. —Angel Escó: Ha anat un d'ells. Vagi fent i anirà aprenent. —V. Rafart: Molt bé i moltes mercès. Segueixi enviant sense deixar el laconisme. —J. C i P.: Mercès. Supliquem concissió i claretat. Envii quelcom més, car ja sap que se'l reb bé. —M. V.: Mirarem de fer-ho anar dret i llavors anirà dret cap a les caixes. Sobra la última estrofa, car és massa personal. —M. N.: No acostumem pagar la col·laboració espontània. Demés ja devia veure que el seu treball sortí arreglat com passarà amb el que ens inclou. No deixi d'ésser concís —Jaume Gascón. Olot:

Ser gascón de la Gascaña
puede ser; prò la garduña
que en los tercios batallaron,
no pasó por Cataluña
porque molt abans pasaron.

Perdoni si aprofitem l'ocasió per a fer l'ànec. Mirarem de publicar la seva poesia. —Angelesco. Anirà No al cove, eh? —Aguileta: N'aprofitarem algun Mercès.

Acaba de publicarse, 2.ª edición

José María de Sucre

DE LA ACADEMIA VENEZOLANA DE LA HISTORIA

POEMAS DE ABRIL Y MAYO

Un tomo

Pesetas 2

NOVEDAD

LEON DUGUIT

Traducción de ADOLFO POSADA

Un tomo:

Pesetas 6

LA TRANSFORMACION DEL ESTADO

NOVEDAD

PLATON

El banquete del amor

Traducción, prólogo y notas de RAFAEL URBANO

Un tomo:

Pesetas 6

NOVEDAD

Marqués de Villa-Urrutia

FERNANDO VII REY CONSTITUCIONAL

Historia diplomática de España de 1820 a 1823

Un tomo:

Pesetas 10

Francisco J. de la Rosa

LOS ARANCELES DE ADUANAS

ANOTADOS Y ADICIONADOS

Un tomo de 1056 páginas:

Pesetas 25

Eduardo Marquina

DE GRAN ACTUALIDAD

EL PAVO REAL

Un tomo:

Pesetas 5

EL LIBRO DE LAS ADIVINANZAS

La Buenaventura

Un tomo:

Pesetas 2'50

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franquicia al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

L'HAMLET CATALÀ

—Esser o no ésser— o caixa, o faixa!